

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ενιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὸν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίᾳ καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστόν καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικὸν

Ἐξωτερικὸν

Ἔτησίᾳ . . . δρ. 12.— Ἔτησίᾳ . . . φρ. 20. 15.—

Ἑξαμηνίᾳ . . . 6,50 Ἑξαμηνίᾳ . . . 8.—

Τριμήνιᾳ . . . 3,50 Τριμήνιᾳ . . . 4,50

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ἸΟΥΛΙΟΥ ΤΟ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐσωτερικ. λεπ. 30 Ἐξωτερικ. λεπ. 35

Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν, ἐπίσης λεπ. 30

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀρ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 27ος

Ἐν Ἀθήναις, 28 Μαρτίου 1920

Ἔτος 42ον.—Ἀριθ. 17

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΜΕΤΕΓΓΡΑΜΜΑ τοῦ JULES VERNE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ' (Συνέχεια)

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ζητῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν καρδίᾳ ἐνὸς πατέρα καὶ μιᾶς μητέρας περισσότερο ἀπ' ὅ,τι μπορεῖ νὰ δώσῃ. Ὁ Φρίτς, ὁ τολμηρὸς νέος, ὁ Φρίτς τὸ δεξιὸ χεῖρ τοῦ πατέρα του καὶ ὁ μέλλον ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, δὲν ἦταν πιά ἐκεῖ! Ἀπὸν καὶ ὁ Φραγκίσκος πού ἐδάδιζε στὰ ἴχνη τοῦ μεγαλύτερου ἀδελφοῦ του.

Ἐμεναν εἰν' ἀλήθεια, ὁ Ἑρνέστος καὶ ὁ Τζάν. Ὁ πρῶτος δὲν εἶχε πάψει νὰ αἰσθάνεται ζωηρὴ κλίση πρὸς τὴν σπουδὴ καὶ, μὲ τὰ λαμπρὰ βιβλία πού διάβαζε, εἶχε ἀποκτήσει γνώσεις πολλὰς. Ἡ μόρφωσί του, μποροῦμε νὰ πῶμε, ἦταν τελεία καὶ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ. Ὁ δεῦτερος πάλι συμμεριζόταν τὴν κλίση τοῦ Φρίτς, ἀγαποῦσε πολὺ τὸ κυνήγι, τὸ ψάρεμα, τὴν ἱππασία, τὰ θαλάσσια ταξείδια, τοὺς μακρινοὺς περιπάτους, τὴν σωματικὴν ἀσκήσιν. Ἦθελε νὰ μάθῃ καὶ τὰ τελευτήρια μυστικὰ τῆς Νέας Ἑλβετίας καὶ ἀντικαθίστοῦσε τὸν ἀδελφὸ του στὴς περιπετειώδεις ἐκείνες ἐκδρομὰς.

Ἐλεγε τέλος κ' ἡ χαριτωμένη ἐκείνη ἡ θελκτικὴ καὶ λατρευτὴ Τζέν-νυ Μόντροζ, πού ἡ κυρία Ζερματτ τὴν ἀγαποῦσε σὰν κόρη τῆς, κ' αἰσθανόταν τώρα μὲ τὴν ἀπουσίᾳ τῆς μιᾶς λύπης καὶ μιᾶς ἀνησυχίας καθαρὸν μητρικόν.

Ἦταν σπαρταγμὸς ψυχῆς γιὰ τοὺς κατοίκους τοῦ Φελσενχάιμ νὰ βλέπουν τὴς θέσεις τῶν ἀπόντων προσφιλῶν ἀδελφῶν, — ἄδειες στὴς κρεβατοκάμαρες ἄδειες στὴν τραπεζαρία, ἄδειες στὴ σαλὼν, ὅπου μαζεύνονταν κάθε βράδυ. Θάλεγε κανεὶς, ὅτι ἀπὸ τὸ οἶκογε νεικὸ Τζάνι εἰσέφε λίγη φωτιὰ καὶ δὲν ἐξέστεινε σὰν ἄλλοτε.

Ὅλοι θέβαια θὰ ξαναγύριζαν καὶ τότε θὰ λησμονοῦνταν οἱ λύπες κ' οἱ

ἀγωνίες τοῦ σκληροῦ χωρισμοῦ.

Θὰ ξαναγύριζαν, καὶ μαζί τους θαρχόντανε καινούργιοι φίλοι, — ὁ συνταγματάρχης Μόντροζ, πού δὲν θάθελε δέβαια ν' ἀποχωρισθῇ τὴν κόρη του, ἀφοῦ θὰ τῆς εἶδε σύζυγο τὸν σωτήρα τῆς, — ἐπειτα ἡ Ντόλλ Οὐόλτων, ὁ ἀδελφὸς τῆς Τζέιν, ἡ γυναῖκα του καὶ τὸ παιδί του, πού θὰ ἐρχόνταν πρόθυμα νὰ ἐγκατασταθοῦν στὴ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας μὲ ὅλους τοὺς δικούς τους. Κι' ἄλλοι τέλος μετανάστες δὲν θάργουσαν νὰ ἔλθουν στὴ μακρινὴ αὐτὴ ἀποικία τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Ναί, ὅστερ' ἀπὸ ἓνα χρόνον, τὸ πολὺ, μιὰ εὐτυχισμένη μέρα, ἀπὸ τὸ ἀκρωτήρι τῆς Ψεύτικης Ἑλπίδας, θὰ πα-

ρουσιαζόταν ἓνα πλοῖο, ἐρχόμενο ἀπὸ τὰ δυτικὰ. Κι' αὐτὸ τὸ πλοῖο δὲν θὰ περμακρονόταν γιὰ νὰ γοῦν κατὰ τὸ βορρῆ καὶ κατὰ τὴ δύση! Ἀπεναντίας θὰ ἐμπαινε ἴσια στὸν ὄρμον τῆς Σωτηρίας. Καί, κατὰ πάντα πιθανότητα, θὰ ἦταν ὁ ἴδιος ὁ «Εὐφίας». Ἀλλὰ ὅποιος καὶ νάταν, αὐτὸ τὸ πλοῖο θὰ ἔφερνε τὸ συνταγματάρχην Μόντροζ καὶ τὴν κόρη του, θὰ ἔφερνε τὸν Φρίτς καὶ τὸν Φραγκίσκο, θὰ ἔφερνε τὰ παιδιὰ τοῦ κυρίου καὶ τῆς κυρίας Οὐόλτων.

Ἔτσι ἡ θέσις τῶν πραγμάτων εἶχε ἀλλάξει ὀλωσδιόλου. Οἱ κάτοικοι τῆς Νέας Ἑλβετίας δὲν ἦταν πιά οἱ ναυαγοὶ τοῦ «Λάνδλорδ» πού εἶχαν ἐρῇ κατὰ τὴν ἀγνωστὴ ἐκείνη ἀκτὴν καὶ ἐπερίμεναν βοήθειαν ἀπὸ τὴν τύχην, πού

κάποτε δὲν ἐρχεται ποτέ.

Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς ἐκείνης εἶναι τώρα ὡς ρισμένη γνωστὴ. Ὁ πλοῖος ἄκριβως Λίττλστον ἤξερε ἀκριβῶς καὶ τὸ πλάτος τῆς καὶ τὸ μήκος. Θὰ ἔκανε τὴν ἀνακοίνωσίν του στὰ γραφεῖα τοῦ Ναυαρχείου, πού θὰ εἰδνε τὴς ἀναγκαῖες ἰδιότητες γιὰ τὴν κατοχὴν. Καὶ καθὼς ἔφευγε ἀπὸ τὴ Νέα Ἑλβετία ἡ ἀγγλικὴ κοροβίττα, θάλειγε πῶς ξετύλιζε ἓνα καλώδιο, χιλιάδες ἄλλες μακροὺς καὶ αὐτὸ τὸ αὐλὸ, τὸ ἀόρατον καλώδιον θὰ τὴν ἔδενε γιὰ πάντα μὲ τὸν πλοῖον κόσμον μὲ τὴν Εὐρώπην. — Δυσμὸς πού τίποτα δὲν ἔλαμπούσε πιά νὰ τὸν κλέψῃ.

Ἦταν ἀλήθεια πῶς δὲν ἐγνώριζαν ἀκόμα παρὰ ἓνα μέρος τῆς ἐρευνῆς αὐτῆς — δεκαπέντε ἢ τὸ πολὺ δεκάξη κοινῶν ἀποστολιῶν ἀπὸ τὸν ὄρμον τοῦ Εὐφία ὡς τὴ θάλασσαν τοῦ Ἀναμμένου Βρά-

«Εἶναι ὁ Φρίτς! ἐφύναξεν ὁ Τζάνι»
(Σελ. 98, στ. α'.)

χου. Η πινασσα, ή μεγάλη θάρνα και τὸ καρίδι δὲν εἶχαν ἀκόμα ἐπισκεφθῇ καὶ σὲ ὅλη τους τὴν ἐκταση, οὐτε τοὺς τρεῖς ἐκείνους ὁμοῦς, τῆς Σωτηρίας, τῶν Ναυτίλων καὶ τῶν Μαρμαριτών.

Στὸ διάστημα τῶν ἑνδεκα αἰῶνων χρόνων, ὁ κ. Ζερμάττι κι' οἱ γιοὶ του δὲν εἶχαν ὑπερβῇ ποτὲ τὸ φυσικὸ ἐκεῖνο προπύργιο τῶν βράχων, πέρα ἀπὸ τὴ θάλασσα τοῦ Φραγκοῦ. Πήγαιναν πάντα ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρὰ τῆς κοιλιάς τοῦ Γκρόνταλ, χωρὶς ποτὲ νὰ περάσουν καὶ στὴν ἀντικρύνη.

Εἶδαμε ὅτι ἡ ἀναχώρησις τοῦ Σιφίου δὲν ὀλιγόστεφε τὸν ἀριθμὸ τῶν κατοίκων τοῦ Φελσενχάιμ, γιὰτ' εἶχε προστεθῇ ἡ οἰκογένεια Οὐόλστων.

Ὁ κ. Οὐόλστων, πενήνταπέντε χρονῶν τότε, ἦταν ἄνθρωπος μὲ κράση γερῆ. Ἄν καὶ τὸν εἶχαν ἐξαντλήσει οἱ πυρετοὶ ποὺ πῆρε στὴ Νέα-Οὐαλία τῆς Αὐστραλίας, τὸ ὑγιεινὸ κλίμα τῆς Νέας-Ἑλβετίας, κι' οἱ μεγάλες περιποιήσεις τῶν ἀποίκων τῆς δὲν ἄργησαν νὰ τοῦ ξαναδώσουν τὴν ὑγεία. Ἡ ἡσυχία, καθὼς εἶπαμε, μηχανικὸς-οἰκοδόμος κι' οἱ γνώσεις του δὲν μπορούσε παρὰ νὰ χρησιμεύσουν πολὺ στὴν ἀποικία, ἀφοῦ μάλιστα ὁ κ. Ζερμάττι εἶχε ἀκοπὴ νὰ κάμῃ πολλὰ καινούργια ἐργαζομένη. Ὅπως δὲ ποτε ἔπρεπε ν' ἀφήσουν τὸν κ. Οὐόλστων κάμποσο καιρὸ νὰ καλῶν. Καὶ τὸν καιρὸ αὐτὸν τὸν περνοῦσε προπάντων μὲ τὸν Ἑρνέστο, γιὰτ' εἶχε ἐταίριασαν πολὺ τὰ γούστα τους κι' οἱ χαρακτῆρες.

Ἡ κυρία Μέρου Οὐόλστων ἦταν λίγα χρόνια νεώτερη ἀπὸ τὴν κυρία Ζερμάττι. Οἱ δύο αὐτὲς γυναῖκες συμφωνοῦσαν πολὺ καὶ τόσο μεγάλωνε ἡ φιλία τους, ὅσο καλύπτεται γνωρίζονταν. Εἶχαν τὰ ἴδια ἐνστικτὰ φιλοπονίας καὶ τάξεως, τὴν ἴδια ἀσφαρότητα, τὴν ἴδια στοργὴν γιὰ τοὺς ἀνδρες καὶ τὰ παιδιὰ τους. Μαζὶ ἐκῆσαν τὴν οἰκονομικὴν ἐργασίαν στὸ Φελσενχάιμ, κι' ἐπίσης μοιραζόνταν τοὺς κόπους, ὅταν πήγαιναν στὸ Βάλτεργκ, στὸ Ἑμπερφουρτ ἢ στὸ Τσάιμπερτ.

Ὅσο γιὰ τὴν Ἄννα Οὐόλστων, αὐτὴ, μ' ὅλα τῆς τὰ δεκαεπτὰ χρόνια, δὲν ἦταν παρὰ ἓνα κοριτσάκι. Ἡ ὑγεία τῆς ἦταν πολὺ κλονισμένη, καθὼς τοῦ πατέρα τῆς, κι' ἡ διαμονὴ τῆς στὴ Γῆ τῆς Ἑπαρχίας θὰ τὴν ὥλεσε βέβαια πολὺ, θὰ τῆς ἐδυναμῶνε ἡ σωμα, θὰ τῆς ἐχρωμάτιζε τὰ χλοὰ μὰ μάγουλα. Ἦταν ξανθὴ, μὲ ὠραία χαρακτηριστικά, μὲ γαλανὰ μάτια, μὲ γλυκὺ βλέμμα, μὲ κομψὰ κινήματα. Δὲν τῆς ἔλειπε παρὰ ἡ δροσιὰ τῆς ὑγείας, κι' αὐτὴ ἀποκτοῦσε κι' αὐτὴν,

θὰ γινόταν ἓνα πολὺ ὡμορφο κορίτσι.

Τὴ διαφορά ἀπὸ τὴν ἀδελφὴ τῆς τὴ Ντόλλ, τὴ ζωηρὴ τὴν πεταχτὴ, ποὺ μὲ τὸ δραστήριον καὶ τρανταχτὸ γέλιο τῆς θὰ γέμιζε ὅλα τὰ δωμάτια τοῦ Φελσενχάιμ ἢ ἦταν μόνο δεκαεσσάρων χρόνων, ἀλλὰ φαινόταν πρὸς μετὰ ἀπὸ τὴν ἀδελφὴ τῆς. Γιατ' εἶχε ἀνάπτυξη σωματικὴ καὶ τὸ κυριώτερο ὑγεία. Αἰωνίως μελοῦσε, αἰωνίως τραγουδοῦσε, αἰωνίως ἔλεγε ἀστεῖα γιὰ νὰ γελοῦν καὶ γιὰ νὰ γελά. Κι' ἦταν μιὰ χαριτωμένη μελαχροινούλα. Ἀς εἶνε, ὅστερ' ἀπὸ λίγους μῆνες, ποὺ στοὺς δικούς τῆς θὰ φαίνονταν πολλοί—θὰ γύριζε στὴ φωνά τῶν Φελσενχάιμ καὶ τὸ ξενητευμένο αὐτὸ πούλακι μὲ τὸ φαεινὸν τοῦ καλὰ θὰ χαροποιούσε πάλι ὅλους τοὺς ἐνοίκους!

Τὸ κυριώτερον ποὺ εἶχαν νὰ κάμουν τότε, ἦταν νὰ μεγαλώσουν τὸ Φελσενχάιμ. Μετὰ τὸ γυρισμὸ τοῦ Σιφίου, ἡ χειμῶνα φθινοπώρου καὶ δὲν θὰ τοὺς χωροῦσε πιά. Ἀδύνατο θάταν νὰ κατοικῶν ὅλοι μαζὶ, — ὁ συνταγματάρχης Μόντροξ, κ' ἡ Τζέννη, ὁ Φρίτς κι' ὁ Φραγκίσκος, ὁ Τζέιμς Οὐόλστων, ἡ ἀδελφὴ του, ἡ γυναῖκά του καὶ τὸ παιδί του, — ἂν δὲν διαρρυθμίζαν μερικὰ μέρη τῆς σπηλιάς σὲ τρόπο ποὺ νὰ τὰ κάμουν κατοικητήρια. Κι' ἂν μαζὶ μ' ἐκείνους ποὺ περιμένον ἐρχόνταν καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀποικιοκτοί, καινούργιοι κατοικίαι ἔπρεπε βέβαια νὰ γίνων γι' αὐτοὺς. Ὁ τότε δὲν ἔλειπε, οὐτε στὴν ἀριστερὴ τοῦ ρέματος τῶν Τσκαλιών, οὐτε στὴν ἀκρογιαλιά κατὰ τὸν ὅμο τῶν Ἑρωδιών, οὐτε σφὸν σκιερὸ ἐκεῖνο βράδι, ποὺ ἀπὸ τὸ Φελσενχάιμ ὠδηγεῖτε στὸ Ἰνδάλμπεργκ.

Γι' αὐτὰ ὅλα συζητοῦσαν συχνάτα ὁ κ. Ζερμάττι κι' ὁ κ. Οὐόλστων. Στὶς συζητήσεις αὐτὲς λάβαινε μέρος κι' ὁ Ἑρνέστος, ποὺ οἱ γνώμης του ἦταν πολὺ στοχαστικὲς καὶ μὲ προσοχὴ τίς ἀκούγαν οἱ μεγάλοι.

Στὸ διάστημα αὐτὸ, ὁ Τζέιμς, ποὺ ἔπρεπε τότε νὰ κάμῃ μονάχος του ὅτι ἐκῆσε ἄλλη φορὰ μὲ τὸν Φρίτς, δὲν καθόταν ὡς ἐπὶ τῆς. Ἡ κυριώτερη φροντίδα του ἦταν νὰ ἐφοδιάζῃ μὲ κρέας τὸ οἰκογενειακὸ μαγειρεῖο. Γιὰ τοῦτο, σιμωμένον ἀπὸ τοῦς σκύλους τοῦ Μπράουν καὶ Φάλκ, γύριζε κάθε μέρα στὰ δάση καὶ στὰ λειβάδια, ὅπου ἀφθονοῦσε τὸ πρηνὸν ἢ φτερωτὸ κνήμι. Κυνηγοῦσε καὶ στοὺς δάσους ἀγριόπασιες κι' ἄλλα ὑδροβία πούλια γιὰ νὰ ποικίλουν τὰ καθημερινὰ φαγητὰ τοῦ Φελσενχάιμ.

(Ἐπείτα Συνέχεια)

ΚΟΥΙ, ΚΟΥΙ, ΚΟΥΙ...

Κωμωδία μονόπρακτο

(Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε σελ. 129)

Κ. (διευθύνεται πρὸς τὴν πόρτα). — Ἑμπρός!

(Ἀκούονται στὸν διάδρομο κάτι γοῖσσες. Κουί, κουί, κουί...)

Ν. (τραβᾷ τὴν Καίτη ἀπὸ τὸ φρεσιάνι). — Σούτ! Μὴν κουνίσεις!

Ἀκουσε;... Μείνε δώ.

Κ. — Ἀκουσε ἓνα μικρὸ θόρυβο. Δὲν ξέρω ἀκριβῶς τί εἶνε· μὰ εἰς περὶ τοῦ σπιτί μας δὲν μπορεῖ νὰ ἴσχυται ἄλλο ζῶν... λοιπόν.

Ν. — Δὲ λέω πῶς ὑπάρχουν θηρία μέσα στὴν κἀμαρα, μὰ ἐπὶ τέλους, εἶνε πρὸς φρόνιμο. Ἀκουσε... Νά, ἀκούεται ἀκόμα.

(Ὁ θόρυβος ἐπαναλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς φρεσιάνους).

Κ. — Τί θέλεις νὰ φοβηθῶμε κοντὰ στὴ μαμά... Μήπως θὰ μᾶς ἀφινε μὲ νάχους, ἂν μπορούσε νὰ μᾶς συμβῇ καὶ νάνα δυστύχημα;... Ἀλλωστε πᾶν νὰ ἴδω. (Ἐξέρχεται).

Ν. — Δὲν κάνεις καλά...

Α. — Μὰ, ἂν φοβάσαι τώρα, πῶς θὰ μᾶς ὑπερασπισθῇς στὸ ἔρημο νησί;

Ν. — Δὲ... Δὲ φοβοῦμαι, εἴμαι μὲ νάχα φρόνιμος.

Κ. (ἐπιστρέφει γελώντας). — Ὁ Νίκο! Μὰ εἶνε πολὺ ἀστεῖο! Μάντευσε τί σὲ τρώει;... Ἐνα κοντικί! Ἐνα μικροῦτσικο κοντικί!... λίγη πρὸς μέγαλο ἀπὸ τόσο. (Δείχνει τὸ δακτύλῳ τῆς). Εἶνε ἀλήθεια πῶς εἶχε μιὰ μακρὰ οὐρά! Μολαταῦτα δὲν ἦταν τότε τρομερὸ σὰν λεοντάρι. Ἀκουσε, μὲ ρωτοῦστες πρὸς ὀλίγου ἂν ἀποφασίσω αὐτὴ τὴ φορὰ νά... θὰ μείνω κοντὰ στὴ μαμά, δὲ λέει τότε μὲγάλα λόγια σὰν κ' ἐσένα, μὰ θὰ ξεῦρε νὰ μᾶς προστατεύσῃ καλύτερα ἂν κανένας κίνδυνος μᾶς ἀπειλοῦσε. Τόσο τὸ χειρότερον γιὰ τὸ πιάνα... προτιμῶ νὰ παίξω ἀπὸ τὴ πρῶτ' ὥς τὸ βράδι, παρὰ νὰ κινδυνέψω νὰ βρεθῶ μονάχη μ' ἓνα... ἀνδρεῖο σὰν κ' ἐσένα.

Α. — Ἡ Καίτη ἔχει δίκαιο. Καλὴ τερα ἔχω νὰ μπορῶ νὰ κρύβομαι στὴν ἀγκυλιὰ τῆς μαμάς ὅταν φοβοῦμαι τίποτα.

Ν. (ισχυκλώνοντας τοὺς ὤμους). — Ὁ πῶς θέλετε!... Μὰ τότε δὲ φεύγω κ' ἐγώ. Μόνο γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω κινδυνεύω νὰ διατρέξω τόσες περιπέτειες, δὲ μαθαίνω πιάνα καὶ ἡ μελέτη δὲ μὲ φοβίζει, λοιπόν μὲνω... (Ἀπὸ μέσα του). Κατὰ χάθος δὲ μοῦ κοροϊνέται ποὺ ματαιοῦν, γιὰτὶ θαρρῶ πῶς εἴμαι γενναῖος... ἀπὸ μακριά.

Ν. (ισχυκλώνοντας τοὺς ὤμους). — Ὁ πῶς θέλετε!... Μὰ τότε δὲ φεύγω κ' ἐγώ. Μόνο γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω κινδυνεύω νὰ διατρέξω τόσες περιπέτειες, δὲ μαθαίνω πιάνα καὶ ἡ μελέτη δὲ μὲ φοβίζει, λοιπόν μὲνω... (Ἀπὸ μέσα του). Κατὰ χάθος δὲ μοῦ κοροϊνέται ποὺ ματαιοῦν, γιὰτὶ θαρρῶ πῶς εἴμαι γενναῖος... ἀπὸ μακριά.

Ν. (ισχυκλώνοντας τοὺς ὤμους). — Ὁ πῶς θέλετε!... Μὰ τότε δὲ φεύγω κ' ἐγώ. Μόνο γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω κινδυνεύω νὰ διατρέξω τόσες περιπέτειες, δὲ μαθαίνω πιάνα καὶ ἡ μελέτη δὲ μὲ φοβίζει, λοιπόν μὲνω... (Ἀπὸ μέσα του). Κατὰ χάθος δὲ μοῦ κοροϊνέται ποὺ ματαιοῦν, γιὰτὶ θαρρῶ πῶς εἴμαι γενναῖος... ἀπὸ μακριά.

Κ. — Πᾶμε τώρα νὰ φιλήσουμε τὴ μαμά, γιὰ τὴν κακὴ σκέψη ποὺ εἶχαμε νὰ τὴν ἐγκαταλείψουμε.

(Ἐξέρχονται).

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Κ. Γ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ

Ἦταν χειμῶνας, ἡ στενὴ λουρίδα τῆς θάλασσας, τὸ μικρὸ σ ο υ ν τ σ, εἶχε παγώσει καὶ τρεῖς βαρκάρηδες, ποὺ δουλειὰ τους εἶχαν νὰ περνοῦν τὸν κόσμο ἀπὸ τὴ μιὰ παραλία στὴν ἄλλη, δὲν εἶχαν δουλειὰ καὶ ἐπειδὴ δὲν μπορούσαν νὰ δώσουν δουλειὰ πρὸς τοὺς κοιλίους τους (γιατὶ δὲν εἶχαν ποτὲ φροντίσει νὰ κάμουν ἓνα μικρὸ κερπιδεμα), ἀρχίσανε κι' αὐτὲς νὰ παραπονιῶνται ὁλοένα δυνατωτέρα. Στὸ τέλος, ἀφοῦ κάμαν συμβόλαιο γιὰ τὴν κρίσιμη κατάστασι, κατέδραμε τὸν Πέτρον, τοῦ πρὸς ἐξυπνοῦ, μιὰ ἰδέα. Ἐξέρχεται ποῖος θὰ μᾶς δώσῃ νὰ γῶμε; Ὁ κύρ Γιάννης ὁ ξενωδόχος!

— Τὸ πέτυχες! Αὐτὸς ὁ ἀρχι-παιγνιῶν!

— Ἀκούστε με, ἀκούστε με! Ἐκαλέσει ὁ Πέτρος, καὶ κάμει ὅ,τι θὰ τῶς πῶ. Ἐγὼ θὰ μῶ πρῶτος μὲς στὸ μαγάρικο καὶ σέις οἱ δύο σταθῆτε παρῶμερα ἀπὸ ἐξω. Ἀπ' ὅσα θάκούσετε νὰ πούμε, θὰ κανονίσετε καὶ τί θὰ κάνῃ ὁ καθένας σας. Πρῶτα νὰ μῆν ὁ Δημήτρης κ' ἐπειτα ὁ Νικολῆς.

— Τί ὡμορφα χορομέρια πύχαις ἐκεῖ κρεμασμένα, κύρ Γιάννη! λέει ἀνατὰ ὁ Πέτρος. Πῶσο τὸ καθεῖνα;

— Εἶσαι στὰ καλά σου, πατριώτη; Δὲν ξέρεις νὰ διακρίνῃς τὸ πρόβαιο κρέας ἀπὸ τὸ χοιρινό;

— Ἐπὶ δὲ θάσαι στὰ καλά σου, κύρ Γιάννη, ἡ μήπως θὲς νὰ μὲ κοροϊδέψῃς;

Καὶ ἡ φιλονεικία ἀναψε. Στὸ τέλος τοῦ λέει ὁ Πέτρος:

— Γιατί νὰ μαλώνωμε; Ἄν θέν εἶπα ἀλήθεια καὶ εἶνε πρόβαιο κρέας, θὰ σοῦ δώσω τὰ μισὰ χρήματα ποὺ θὰ ἐγῶ τὸ καλοκαίρι, ἂν πάλι ἔχῃς ἐπὶ ἄδικον, νὰ εἶνε τὰ χοιμερία δικά σου. Δέχεσαι;

— Καλὰ μὰ ποῖος θὰ μᾶς κρίνῃ;

— Ὅποιος πρωτοπαράσῃ ἀπὸ δῶ!

— Ἀς εἶνε!

Ὁ Δημήτρης ποὺ κρυφάκουε ἀπὸ ἐξω κατὰλαβε τότε τί εἶχε νὰ κάμῃ καὶ σὲ λίγο πρόβαλε στὴν πόρτα. Μὰ γιὰ μεγάλη ἐκπλήξη τοῦ κύρ Γιάννη ἀπαντᾷ στὴν ἐρώτησή του:

— Μὲ κοροϊδεῖς, κύρ Μάγερ; Ἀς νὰ μὴ βλέπω πῶς αὐτὰ εἶνε δύο χοιμερία;

Ὁ κύρ Γιάννης τᾶχας.

— Πρέπει νὰκούσωμε καὶ τὴν γνώμη ἑνὸς τρίτου, λέει στὸν Πέτρο.

— Καὶ πρὸς τί τᾶχας; Τὰ ἴδια θάκούστε κι' ἀπὸ τὸν τρίτον σου! Μ' ἄς εἶνε, ἄς τὸν περιμένουμε κι' αὐτόν.

Ὁ Νικολῆς, ποὺ κατὰλαβε, μπαίνει σὲ δύο λεπτὰ μέσα.

— Κρῦα ἀστεῖα ποὺ τὰ κάνεις, κύρ Γιάννη! ἀπαντᾷ στὴν ἐρώτησή τοῦ κύρ Γιάννη. Δὲν μ' ἐρωτᾷς καλύτερα ἂν ἐπὶ εἶσαι ἄνθρωπος; γιατί πρὸς βέβαιον ἀκόμα εἶνε πῶς αὐτὰ εἶνε δύο ὡμορφα χοιμερία!

Ἐξω φρεσιάνους τότε ὁ κύρ Γιάννης ἀναγκάστηκε νὰ δώσῃ τὰ δύο φευτοχοιμερία στὸν Πέτρο. Κ' ὕστερα ἀπὸ 2—3 ὥρες οἱ τρεῖς βαρκάρηδες, στὴν ἄλλη ἀκρὴ τῆς μικρῆς πόλης, γαμῖναν μ' αὐτὰ τίς ἀδειες τους κοιλίους μὲ πολλὰς εὐχὰς γιὰ τὴν μακροζωία τοῦ ἀγαθοῦ μάγερ.

(Ἀ π ὁ τ ὁ Δ α ν ι κ ὁ) Φ. Χ.

PANTA ΔΕΝ ΘΑΝΑΙ ΟΝΕΙΡΟ...

Ὁ Κωστάκης δὲν ἔχει πολλοὺς φίλους. Καὶ τοὺς δύο-τρεις ποὺ ἔχει σὴ μερὸν, μπορεῖ αὔριο νὰ μὴ τοὺς ἔχει καὶ αὐτοὺς. Δένε πῶς θυμῶναι εὐκολὰ καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ συμφωνήσῃ μὲ κανένα. Νά, καὶ σήμερον εἶχε πᾶσι στὸ σπῖτι τοῦ Γιάννη κι' ἐφυγε μὲ κομμένες τίς φιλίες καὶ μ' αὐτόν. Κι' ἀπὸ τί νομίζετε; Ἀπὸ ἓνα παλιότερο δόξιο!

— Σὲ σένα τῶχα δώσω! ἐπέμενε ὁ Γιάννης.

— Καλὲ, τί μᾶς λές! ἀποκρίνονται πειραχτικὰ ὁ Κωστάκης. Αὐτὸ στῶχα φέρει τώρα καὶ μιὰ ἑβδομάδα. Ποῖος ξέρει ὅμως σὲ ποῖον θὰ τῶδωτες ὕστερα καὶ τὸ γυρεύεις τώρα ἀπὸ μένα!

Ὁ ἓνας λόγος φέρνει τὴν ἄλλη, οἱ δύο φίλοι ἀρχίζουν νὰ φωνάζουν, σὰ νὰ μαλώνων, μισοβρίζουνται καὶ, στὸ τέλος, — τὴ στιγμή ποὺ ἐρχεται ἡ μαμά τοῦ Γιάννη νὰ ὀρῇ τὴν ἐπαθὴν καὶ φωνάζουν ἔτσι. — ὁ Κωστάκης ἀφίνει νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ στόμα του μιὰ βαρεὴ λέξη γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ φίλου του καὶ παίρνει τὸ καπέλλο του καὶ φεύγει, χωρὶς νὰ χαιρετήσῃ κανένα.

Ὁ Κωστάκης, ἀφίνοντας τὸ σπῖτι τοῦ Γιάννη, παίρνει τὸ δρόμο γιὰ τὸ δικό του διαστημὸν, τρέχοντας σχεδόν, μὲ τὸ κεφάλι ζεστὸ ἀκόμα ἀπὸ τὴν φιλονεικίαν. Στὸ περπάτημά του μπορεῖ κανεὶς νὰ ὀρῇ ὅλο τοῦ τὸ θυμὸ. Ὅσο πᾶει ὅμως λιγοστεύει ἡ ἐρημὴ τοῦ κι' ἀρχίζει νὰ περπατᾷ σιγῶς. Ὁ ἀέρας τοῦ κούσσε τὸ κεφάλι. Τὸν ἔκανε νάρθη στὸν ἑαυτὸν του καὶ νὰ συλλογισθῇ πρὸς ἡμέρας τώρα πῶς

φέρθηκε στὸ φίλο του καὶ τί τὸν ἐσπρώξε σ' ἄλ' αὐτὰ.

Ποτὲ δὲν κατάφερε ὥστόσο νὰ δοκιμάσῃ τὴ συμβουλὴ τοῦ δασκάλου γιὰ τὸ θυμὸ. Τὸ ἀπιστεῖν ἂν ἔλεγε ἀπὸ μέσα του, αὐτὸ μόνον ἔφτανε. Δὲν θὰ τῶχα καλοτελεῖσθαι, κι' ὁ θυμὸς τοῦ ἴαχε ἐξαπνοθεῖ. Μὰ νὰ ποῦ δὲν τῶκανε οὐτε αὐτὴ τὴ φορὰ κι' ἔτσι ἔφησε νὰ τὸν κυριεύσῃ ὁ θυμὸς.

Καὶ τότε : — Ὁ Γιάννης δὲν θάναί πιά φίλος του; Ὡστε τὰ χάλασε καὶ μὲ καῖνον, ποὺ νόμιζε πῶς δὲν θὰ τὰ χαλοῦσε ποτέ; Μπᾶ! Δὲν εἶναι δυνατό! Τὸ Γιάννη δὲν τὸν εἶχε σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους! Δὲν μπορούσε νὰ κάμῃ χωρὶς αὐτόν, τοῦ κοστίζει πολὺ, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ θυμοῦ του. Μὰ καὶ τί εἶχαν ἐπὶ τέλους μεταξὺ τους γιὰ νὰ φτάσουν σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο; Ἀ! θὰ εἶναι πολὺ κακὸς, ἂν δὲν γυρίσῃ νὰ φιλιωθῇ μὲ τὸ Γιάννη καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ συγχώρησι γιὰ ὅσα τοῦ εἶπε. Νὰ ἐγκαταστῇ τέλος πάντων κι' ἀπὸ τοὺς δύο τὸ λυπηρὸ αὐτὸ ἐπεισόδιον.

Στὶς ὥραιες ὁμοῦς αὐτὲς σκέψεις ἰσπάνω, στὶς εὐκόλες αὐτὲς ἐλπίδες γιὰ τὴν ἀνάκτησιν τοῦ ἀκριβοῦ φίλου, φανερώνεται ἡ κυρία Εὐγενία, ἡ μαμά τοῦ Γιάννη, σὰν ἐξαπατημένος λογαριασμός, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξοφλήσῃ μὲ τὴν ἴδια εὐκολίαν. Μὲ τί τρόπο νὰ τὴν ἀντικρύσῃ ὁ Κωστάκης, ὕστερα ἀπὸ τὴν τελευταία του μάστιχα λέξη. Ἀ, ὡς ἐμμένως θάχασε ὅλα ἴδω! γι' αὐτόν!

— Ἀδύνατο! Πᾶσι, τελειώσε! Δὲν μπορῶ νὰ ξαναπῶ πᾶσι σ' αὐτὸ τὸ σπῖτι! συλλογισθῇ καὶ ἡθελεῖ μὲτανῶναι ἑνός.

Κι' ἀρχίζει πάλι τὸ διασπικτὸν, τὸ θυμῶν τοῦ περπάτημα, περισσότερο καὶ ἀπὸ πρῶτον. Τᾶχει τώρα μὲ τὸν ἑαυτὸν του. Καὶ δὲν ταλαιντεύεται πρὸς νὰ γυρίσῃ ἢ ὅχι τοῦ φίλου του. Τᾶχει μὲ τὴν ἴδια κατεθυσίαν, ὅπως στὴν ἀρχὴν, τρέχει γιὰ τὸ σπῖτι του.

Σὲ λίγο φτάνει, μπαίνει σὰ θυελλὰ καὶ κλείνει τὴν πόρτα τόσο βίαια, ὥστε στὸ βροντερὸ κλείσιμό τῆς. Ἐμπνέει.

Καὶ γυρίζοντας ἀπὸ τὰ ἄλλα πλευρὰ, ἀντικρύζει τὴ μαμά, στὸ κατώφλι τῆς καμινούρας τοῦ ποὺ ἔρχεται νὰ τὸν ἐμπνέσῃ γιὰ τὸ σχολεῖν. Κ' ἡ τρεμάρα τοῦ εἶναι τότε, ὥστε τὰ πρῶτα τοῦ λόγια ὕστερ' ἀπὸ τὴν καλημέραν, εἶνε γιὰ τὸ ὄνειρον, γιὰ τὸν βουδῶν ποὺ καὶ ἔμπνιος ἀκόμα τὸν νοιώθει, ζητώντας ἔτσι νὰ τὸν βεβαιώσῃ πῶς στὰ ἀλήθεια ὄνειρον μόνον ἦταν κι' ὅτι ὁ Γιάννης εἶνε φίλος του κ' ἡ κυρία Εὐγενία

νία έχει την ίδια καλή ιδέα γι' αυτόν...»

— Άχ ! Τι τρουακτικό όμως που ήταν ! Ξαναλέει τελειώνοντας το δειρό, ο Κωστήκης.

— Πρόσεχε όμως, του αποκρίνεται κι' η καμά, γιατί πάντα δε θάγει ο νεύρο...

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Αγαπητοί μου

ΤΟ Πανεπιστήμιο γίνεται κάθε χρόνο ένας περίεργος Διαγωνισμός «Σεβαστοπούλειο» τον λένε, γιατί κάποιος Σεβαστοπούλειος τον ίδρυσε με σκοπό να ασκήσει το άπαρμένο, και νομίζω την ευτυχία. Γλωσσικός λοιπόν διαγωνισμός. Δίδεται στους φοιτητές ένα θέμα, που πρέπει να το πραγματευθούν την πιο καθαρή, την πιο αρχαϊκή καθαρεύουσα. Κι' όποιος γράφει καλύτερα, παίρνει ένα βραβείο από χίλιες δραχμές. Τώρα μαθαίνω, ότι μετά το θάνατο του άθλοθέτη, χαλαρώθηκε κάπως η γλωσσική αυστηρότητα. Οι καθηγητές της Φιλοσοφικής Σχολής, που διευθύνουν το διαγωνισμό, δεν απαιτούν πια ούτε ευκτικές, ούτε άπαρμένα. Μια καλή μόνο, ορθή, στρωτή καθαρεύουσα. Και κοιτάζουν περισσότερο την έννοια παρά τη γλώσσα, ή τουλάχιστο έννοια και γλώσσα το ίδιο.

Αυτός είναι ο Σεβαστοπούλειος. Και τον είπα «περίεργος» για δύο λόγους. Πρώτο για τον άρχικό του σκοπό, για την πρώτη του ιδέα. Βράβευση βλέπετε, ένας άνθρωπος τόσο άφελος, ώστε να πιστεύει ότι θάνατησθ ή αρχαία γλώσσα, αν μια φορά το χρόνο βραβεύεται ένας φοιτητής, γράφοντας σε μια έκθεση πέντε ή έξι άπαρμένα κι' άλλες τρεις ευκτικές. Έπειτα, για την εξέλιξη που είχε με τον καιρό. Δεν κοιτάζουν πια τόσο τη γλώσσα, δίνουν όμως θέματα σαν αυτά: «Τίνα τάχα θα του εν τῇ πόλει βίου» ή «Τίς ή χρησιμότης του χρόνου εν τῷ βίῳ» Μας φαίνεται, ότι όταν δεν πρόκειται πια για άπαρμένα και για ευκτικές μπορούσαν να δίνουν κάτι ανώτερο, κάτι δηλαδή, από τα πλούσια αυτά θέματα, τα στοιχειώδη που μόλις θά των καλά γιὰ τις ανώτερες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.

Αλλά υπάρχει και τρίτος λόγος, που με κάνει να θεωρώ περίεργο αυτό τον Διαγωνισμό. Η τόσο έπαιμη όσο και ανεξήγητη άποψη των φοιτητών. Ενώ δηλαδή έχουν το δικαίωμα να λαβαίνουν μέρος απ' όλες τις Σχολές του Πανεπιστημίου, πρωτοετείς, δευτεροετείς, τρίτοετείς, τεταρτοετείς τελειοφοίτοι — δηλαδή το λιγότερο τρεις χιλιάδες φοιτητές το χρόνο, — δεν παροράζονται παρά πέντε-δέκα ! Φέτος μόνο παρατηρήθηκε κάποιος προθυμία παρημερήσθηκαν δεκαεπτά. (Κι' από τους δεκαεπτά αυτούς, ύστερ' απ' τον «προκριματικό», έμειναν πάλι έννέα). Γιατί άρα γι' ; Με κανένα τρόπο δεν μπορούν να το καταλάβω, να το εξηγήσω ! Το βραβείο είναι σημαντικό. Τα θέματα απλούστατα, ευκολώτατα. Κι' η γλώσσα τώρα δεν απαιτεί μεγάλη φιλολογία. Πώς λοιπόν από τόσους που έχουν το δικαίωμα, το προνόμιο να διαγωνισθούν, δεν το χρησιμοποιούν παρά τόσο λίγοι ; Το φυσικώτερο του κόσμου δεν θα ήταν, αν στον Σεβαστοπούλειο παρουσάζονταν κάθε χρόνο άπάνω από χίλιους ;

Στην άρχή σκέφτηκα, ότι οι φοιτητές πιθανόν νάβηχαν έπειδή δεν επιδοκίμαζον το σκοπό του Διαγωνισμού και δεν έννοούν, ούτε για έλπίδα χιλίων δραχμών, να γράφουν σε πολύ αρχαϊκή καθαρεύουσα. Αλλά πολύ και που ξέρουν τα πράγματα μ' έβουλεύσασιν πώς αυτός δεν είναι ο λόγος. Οι ένθουσιασμένοι με την Δημοτική, οι φανατισμένοι με τη νέα γλωσσική ιδέα, δεν άποτελούν την πλειονότητα το Πανεπιστήμιου. Πάντα οι καθαρευουσιάνοι είναι οι περισσότεροι κι' άνάμεσα σ' αὐτὸς υπάρχουν πολλοί, πάμπολλοι, που θα έστεργαν ακόμη κι' άπαρμένα κι' ευκτικές. Έπειτα στο Σεβαστοπούλειο λαβαίνουν μέρος και φοιτητές με πολύ πιο ελεύθερες δάες για τη γλώσσα. Άς μη ξεχνούμε π.χ. ότι πέρσι βραβεύθηκε ο Τέλλος Άγρας.

Η γλώσσα λοιπόν δεν είναι το έμπίδιο. Ποιό είναι λοιπόν ; Το είδος των θεμάτων ; Οι περισσότεροι άρα με φοιτητές δεν καταδέχονται πια να γράφουν μια παιδίατικη έκθεση ή να την άξια του χρόνου ή να αδιάβαστον μερικές κοινοτυπίες για «τάχα» του εν τῇ πόλει βίου ; Δυσκολεύομαι να το πιστέψω. Όσο είναι κανείς μαθητής ή φοιτητής, ή πνευματική του,νά ποίμε, ήσπερ είναι βρίσκεται στα χέρια εκείνου που διευθύνουν την εκπαίδευσή του. Αυτοί έχουν την εθύνη, όταν θά δουν ένα φοιτητή να πραγματεύεται

θέματα του Δημοτικού Σχολείου. Φοιτητής δὲν έχει καμιά και το έρει. Εγώ τουλάχιστο δὲν ετυχε να άπαντήσω φοιτητή ή μαθητή που προσβλήθηκε, έπειδή ο καθηγητής το ζήτησε κάτι εύκολο.

Τί άλλο λοιπόν θά μπορούσε κανείς να σκεφθῇ για να εξηγήσει την έμμη άποχή των φοιτητών ; Δεν μ'νει παρά μια ύποψία. Μήπως ο Διαγωνισμός, μ' όλες του τις ευκολίες είναι ακόμη δύσκολος ; Μήπως οι περισσότεροι φοιτητές τον θεωρούν ανώτερον των δυνάμεών του ; Μήπως φοβούνται την περιέτρεται σ' άναθηγραφίες ; Μήπως (έναντι των άλλων) δεν μπορούν να γράφουν καλά σε κανένα γλώσσα ; Μήπως, τέλος πάντων, δεν θάξεραν να αδιάβαστον, να εκθέσιν ούτε τις κοινοτυπίες που απαιτούν το στοιχειώδη θέματα του Σεβαστοπούλειου ;

Όμολογώ ότι μια τέτοια ύποψία με βασανίζει. Και αναμνήσεις μου, όταν συλλογιέμαι με πόση αμεία γίνεται στα σχολεία το μάθημα της «βελήθειας ιδεών». Οι περισσότεροι μαθητές τελειώνουν το Πανεπιστο και μπαίνουν στο Πανεπιστήμιο χωρίς να ξέρουν ακόμη να γράφουν ο υ ν. Λίγοι, μετρημένοι, το κατεφέρουν αυτό. Οι άλλοι δὲν έχουν τη συνήθεια, την ευχέρεια κι' έπαρμένη την αυτοπεποίθησι. Τους φαίνεται το δυσκολώτερο πράγμα του κόσμου. Δυστάζουν, φοβούνται και στο τέλος το άπορρίπτουν. Ξέρω παιδιά, που κι' ένα γράμμα να τὰ βάλης να γράφουν, θά το συλλογισθούν. Πώς να ξέρουν ; πώς να τελειώσουν ;

Γνώσεις μπορεί να έχει κανείς πολλές. Κι' ιδέες μπορεί να καταιδάζει το κεφάλι του. Αλλά να τις έκμετάλλεσθ, να τις βάλῃ στο γράμμι, είναι άλλο. Κι' αυτό το «άλλο» μού φαίνεται πώς λείπει από τους περισσότερους. Γιατί είναι μια ανήθεια, που έπρεπε να την αποκτούν στο Σχολείο, από μικροί, και το Σχολείο, δυστυχώς, δεν τους την δίνει. Η «Διάπλασις» σ' αυτό κάνει ό,τι μπορεί. Συχνά και με κάθε τρόπο, υποχρεώνει τους φίλους της να γράφουν, να εκθέτουν. Κι' ανέκαθεν, στον κύκλο της «Διαπλάσεως» βρίσκονται τα πιο συνειδημένα στο γράμμα παιδιά. Κι' από τα παιδιά αυτά βγήκαν ως τώρα πολλοί καλοί λογάτες. Αλλά η «κρίσις» της «Διαπλάσεως», όσο μεγάλος κι' αν υποτεθῇ, πάντα σχετικώς — και δυστυχώς — είναι περιορισμένος.

Σ' α' σ' π' α' ζ' ο' μ' α' : ΦΑΙΔΡΩΝ

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Μυθιστόρημα του Hector Malot

[Βραβευμένο από την Γαλ. Ακαδημία]

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ' (Συνέχεια)

— Έχω.

— Μένει στο Παρίσι ;

— Όχι, ήλθαμε μαζί σήμερα.

— Καλά αν δεν έχετε ξενοδοχείο, έλάτε να μείνετε δώ. Θά είσατε καλά, γιατί το ξενοδοχείό μου, όχι πώς θά το κουχηθώ, αλλά την άλλη βραδιά έβλεπε φημισμένο για την τιμότητά του. Έπειτα, σκέψου κι' αυτό. Η οικογένειά σου, όλα θαρσύνει να περιμένη άπάντησή από το μαγαζί που θά του ξαναγράψῃ ; Έδω βέβαια όχι άλλο. Κι' αν είσαι δώ, έσθ θά πάρης το γράμμα και θά ιδῇς και την πόλη, και τον αμα κι' όλα. Βλέπεις λοιπόν πώς το συμφέρο σου είναι να κατοικήσης έδω. Τί ηλικία έχει ο φίλος σου ;

— Σχεδόν τη δική μου, λίγο μικρότερος.

— Δηλαδή παιδί ! Δυό παιδιά μαζί στους δρόμους του Παρισιού ! Πόσες νυχτὲς γνωριμίες μπορούν να κάνουν ! Αν πέσουν μάλιστα σε καμιά λυκοφωλιά, σε ξενοδοχείο από καίνα όπου συχνάζουν παληανθρώποι. Ά, το δικό μου είναι καλά, τίμιο, ήσυχο. Κι' η γειτονιά είναι καλή, πολύ καλή !

Δὲν πίστεψα πώς η γειτονιά ήταν τόσο καλή κι' όσο για το ξενοδοχείο, ήταν βέβαια εν από τα πιο άκόμματα και τα πιο άθλια που μπορούσε κανείς να ιδῇ στο Παρίσι. Όστόσο η πρόταση της γρηῃς δὲν μού φάνηκε άγχη. Αλλά πῶς δὲν ήταν ώρα άόμνη για να δείχθω δύσκολος, ούτε είχα βρῇ τους γονείς μου, την πλουσία μου οικογένεια, για να πάω να καθῆσω μαζί της σε καθῆν' από τα άραία ξενοδοχεία των βουλεβάρτων ή στο παλατάκι που θά κατοικούσε, αν έμενε διαρκώς στο Παρίσι. Στο ξενοδοχείο «Καντάλ», το έξοδό μας δὲν ήταν πολύ μεγάλο κι' είμαστε ακόμη υποχρεωμένοι να πορεύουμε τα μεγάλα έξοδα. Ά, τί δικό που είχε ο Μαντίξ όταν ήθελε να καρδίσουμε χαρήματα στο παζαίδι μας από το Δρεβ' στο Παρίσι ! Τί θά γινόμαστε τώρα, αν δὲν είχαμε καμιά εικόνα κι' ερώτημα στην τσέπη ;

— Κι'ά πόσα μὲς νομίζετε ένα δωμάτιο, για το φίλο μου και για μένα ; ρώτησα τη γρηῃ.

— Πέντε δολάρια την ήμέρα, μὲς άπορίθηκε, είναι ακριβά ;

— Πολύ καλά θά ξανάλθω άπόψε με το φίλο μου.

— Νορίς όμως. Το Παρίσι είναι άσχημο τη νύκτα !

Έπρεπε να βρῶ το Μαντίξ για να γυρίσω μαζί του στο «Καντάλ», αλλά ήταν πολύ νωρίς ακόμη. Μ'αί μὴ έχοντας τί άλλο να κάμω, για να σκοτώσω τον καιρό, μπήκα στο Βοτανικό Κήπο και κάθησα σ' ένα παγκό ολομόναχος. Ήμουν κατακουρασμένος και καταλυπημένος.

Τί ξαφνικό, τί άσχημο το πέσιμό μου ! Έτσι λοιπόν έγώ θά δοκίμαζα όλες τις δυστυχίες, τη μια κατόπιν της άλλης, και κάθε φορά που θάπλωνα το γέρι για να στεριχθῶ, να σταθῶ σε μια καλή θέση, ο κλώνος που ήθελε να πιάσω, θά έσπαζε στα δάκτυλά

τον ίδιο τρόπο, ενώ το παιδάκι σπαρταρούσε από τα γέλια, χαϊδεύοντας τα μάγουλα των γονέων του με τα παχουλά του χεράκια.

Έγώ, βλέποντας την ετυχία των γονέων εκείνων και τη χαρά του παιδιού, άφησα τα δάκρυά μου να τρέξουν. Ποτέ δὲν μ' έρίλινον έμένα έτσι, μπορούσα τουλάχιστο να ελπίζω πώς θά με φιλούσαν μια μέρα ; — Τότε μὲ ήλθε μια ιδέα, πήρα την άσπα μου κι' άρχισα να παίζω σιγά ένα βάλσι για το παιδάκι, που κρατούσε το χρόνο με τα ποδαράκια του. Ο κύριος μ' έπλησίασε και μὲ έστεινε ένα μικρό νόμισμα ασπρμένο, αλλά έγώ δὲν το δέχθηκα.

— Όχι, κύριε, του είπα, σὰς παρακαλώ, αφήστε μου τη χαρά ότι έπροξένησα μια μικρή ευχάριστη στιγμή στο παιδάκι, σας που είστε τόσο χατωμένο !

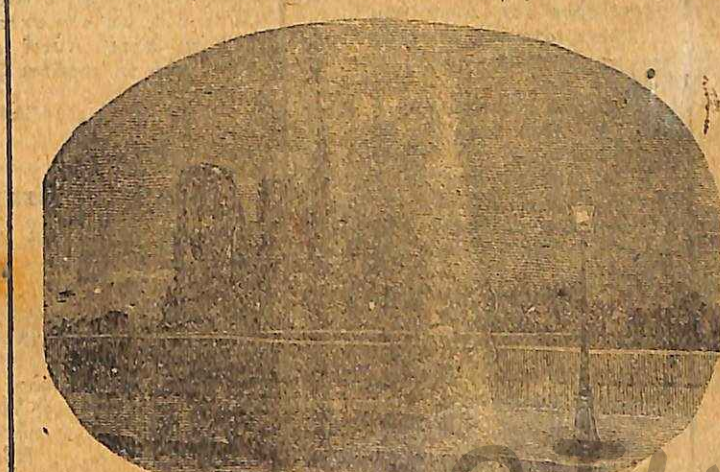
Με κοίταξε τότε προσεκτικά. Αλλά τη στιγμή εκείνη έρεξε ένας φύλακας που, μ' όλες τις διαμαρτυρίες του κυρίου, μ' ήνάγκασε να βγῶ έξω το γρηγορώτερον, για να μὴ με στελῃ φυλακή που έτόλμησα να παίζω στον Κήπο.

Κρέματα την άσπα μου στον ώμο κι' άφυλα, γυρίζοντας κάθε τόσο πίσω μου να βλέπω τον κύριο και την κυρία, που με παρακολουθούσαν με δέλεμα και γρηῃς συμπάθεια. Κι' έπειδή ήταν νωρίς ακόμη για να πάω στη γέφυρα της Αρχιεπισκοπής και να βρῶ το Μαντίξ, περιπλανήθηκα στίς προκομαίες του Σηκουάνα, βλέποντας τα τραγούνα νερά του.

Έβράδην, άκούων τα γέλια του Τράβηξα τότε για την έκκλησία της Παναγίας που οι δύο θεότατοι πύργοι της έπεφταν μαύροι στον καπνόκηνο της δύστης ομίχλης. Έκεί απέξω βρήκα ένα πάγκο, όπου έπετα κατατασμένος, σὰ να είχα κάμει ένα μεγάλο ταξίδι με τα πόδια και παραδόθηκε πάλι στους θλίψεώς μου διαλογιζόμενος.

Ποτέ δὲν άποθήκηκα τότε κούραση τότε εξάντληση και τότε απελπισία ! Όλα γύρω μου κι' όλα μέσα μου, τάχα μου.

(Έπειτα συνέχισα)

«Τράβηξα για την έκκλησία της Παναγίας».

(Σελίς 133 στ. 8)

ΝΕΑ ΉΡΩΔΙΟΝΥΜΑ : Μεγα-
λόκαρδη, κ. (ΜΑ). Άντισμένο
Κλωνδί, κ. Συμφατική Έλσις,
κ. (ΑΔ). Άρσινίτις, κ. (ΚΕ).
Κοινοφάντις, δ. (ΝΗ). Πλε-
νοδοτος, Όδοσις, δ. (ΓΜ).
Μισοφάντις, Άστος, κ. Μυ-
σοφάντις, Συμφατική, δ. (ΚΕ).

